

URZĄD MIEJSKI W BORKU WIELKOPOLSKIM

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ ZMIANY
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY BOREK WIELKOPOLSKI
2020/2021**

1 września 2020 r.
(aktualizacja 2 grudnia 2020 r.)

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY BOREK WIELKOPOLSKI 2020/2021

Autorzy:	
mgr inż. arch. Agata Marciniak	Agata Marciniak
mgr inż. arch. Aldona Cieśla	Aldona Cieśla
mgr inż. Sonia Myszak	Sonia Myszak

Spis treści

1. Wstęp.	5
1) Podstawa prawna	5
2) Cel i zakres zmiany Studium oraz prognozy oraz powiązania z innymi dokumentami	5
3) Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy	7
2. Stan oraz funkcjonowanie środowiska przyrodniczego.	8
1) Położenie geograficzne	8
2) Ukształtowanie powierzchni ziemi (rzeźba terenu, geologia, surowce mineralne)	9
3) Warunki glebowe	11
4) Charakterystyka stosunków wodnych	11
5) Powietrze atmosferyczne	13
6) Warunki akustyczne	15
7) Klimat lokalny	16
8) Szata roślinna i świat zwierzęcy	17
9) Przyrodnicze obszary chronione	18
10) Zabytki oraz inne kulturowe obszary chronione	18
3. Charakterystyka ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Borek Wlkp.	19
1) Ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym	19
2) Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	19
3) Istniejące problemy ochrony środowiska	19
4) Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz sposoby ich uwzględniania w projekcie zmiany Studium	20
5) Projektowana zmiana użytkowania terenu	22
6) Analiza ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	22
7) Zagrożenia na etapie funkcjonowania ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	22
4. Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.	23
1) Powierzchnia ziemi, gleby i zasoby naturalne	23
2) Warunki hydrologiczne i ochrona wód	23
3) Różnorodność biologiczna, flora i fauna	24
4) Krajobraz	24
5) System powiązań i przyrodnicze obszary chronione	25
6) Warunki życia i zdrowie ludzi	25
7) Jakość powietrza	25
8) Klimat lokalny	25
9) Zabytki i dobra materialne	26

10) Ochrona przed hałasem	26
11) Promieniowanie elektromagnetyczne i strefy ograniczonego inwestowania	26
12) Przewidywane skutki oddziaływania zmiany Studium na całokształt środowiska przyrodniczego	26
13) Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	28
14) Zalecenia oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	28
15) Alternatywne rozwiązania	28
16) Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu.....	28
5. Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, podsumowanie i wnioski.....	29
6. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	30
7. Materiały źródłowe oraz podstawowe przepisy prawne.....	31

SPIS RYSUNKÓW:

Rysunek 1 - Lokalizacja obszaru objętego opracowaniem na tle mapy topograficznej.....	6
Rysunek 2 - Lokalizacja obszaru objętego opracowaniem na tle ortofotomapy.....	8
Rysunek 3 - Granica obszaru objętego opracowaniem na tle mapy hipsometrycznej	9
Rysunek 4 - Granica obszaru objętego opracowaniem na tle szczegółowej mapy geologicznej	10
Rysunek 5 - Granica obszaru objętego opracowaniem na tle ortofotomapy z zasięgami złóż.....	10
Rysunek 6 - Granica obszaru objętego opracowaniem na tle mapy hydrograficznej.....	12
Rysunek 7 - Róża wiatrów dla gminy Borek Wielkopolski	15
Rysunek 8 - Średnie temperatury i opady w gminie Borek Wielkopolski	17
Rysunek 9 - Granica obszaru objętego opracowaniem na tle mapy sozologicznej	20

SPIS TABEL:

Tabela 1 - Wyniki oceny jakości powietrza w roku 2019 pod kątem ochrony zdrowia ludzi	14
Tabela 2 - Wyniki oceny jakości powietrza w roku 2019 pod kątem ochrony roślin	14
Tabela 3 - Oddziaływanie przewidywanego zagospodarowanie terenu	26

1. Wstęp.

W rozdziale zawarto informacje o podstawach prawnych, zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu, jego powiązaniach z innymi dokumentami oraz informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.

1) Podstawa prawna

Zmiana Studium została opracowywana na podstawie uchwały Nr XIV/118/2019 Rady Miejskiej w Borku Wlkp. z dnia 26 listopada 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Borek Wlkp.

Zmianę Studium opracowano zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020, poz. 293 ze zm.) oraz Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, opracowywana jest wraz z projektem zmiany studium i poddawana wraz z nim procedurze planistycznej od momentu opiniowania.

Podstawę do opracowania niniejszej prognozy stanowią ww. uchwały o przystąpieniu do sporządzania zamian Studium.

Prognozę oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Borek Wlkp. opracowano zgodnie z art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283 ze zm.).

2) Cel i zakres zmiany Studium oraz prognozy oraz powiązania z innymi dokumentami

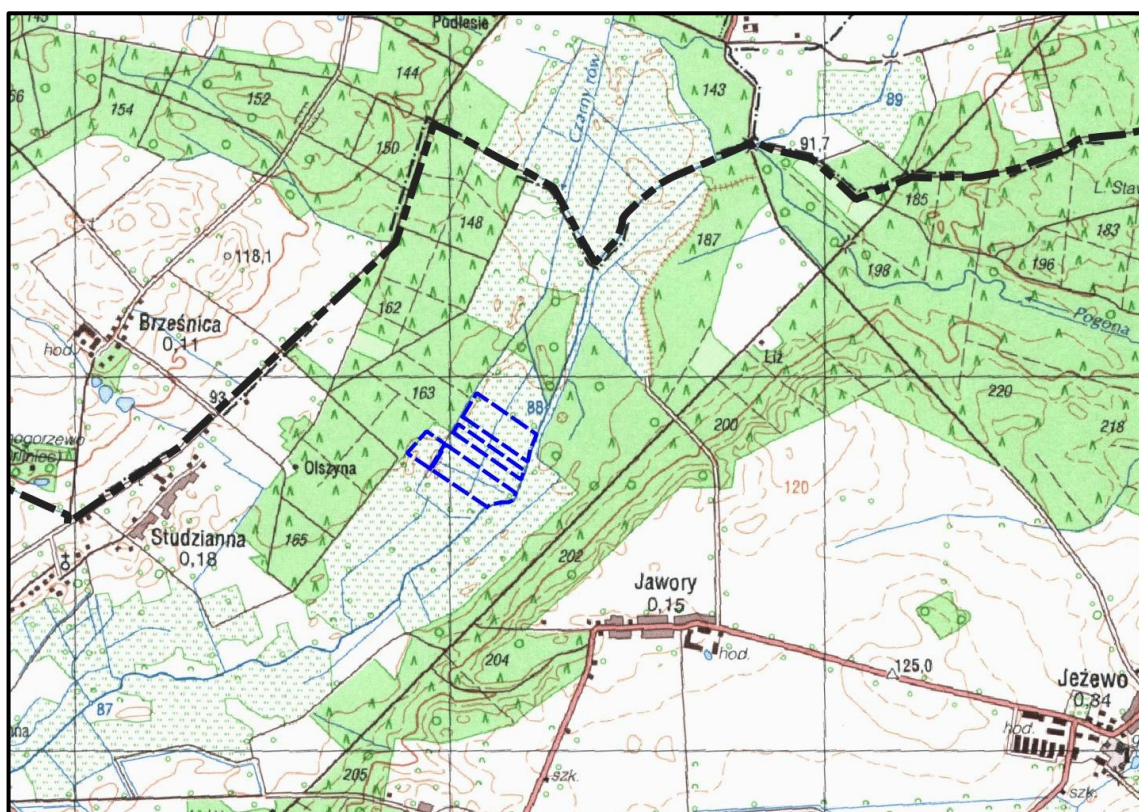
Celem sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest przede wszystkim zagwarantowanie optymalnego ładu przestrzennego, a drugoplanowym względem ekonomiczne i społeczne. Cele ekonomiczne nawiązują do rozsądnego gospodarowania terenem i efektywnego wykorzystania gruntów. Cele społeczne z kolei to suma wszystkich działań warunkujących harmonijny rozwój gospodarczy.

Celem przedmiotowej zmiany Studium jest aktualizacja danych dotyczących występujących w gminie złóż kopalin, a w szczególności ujawnienie lokalizacji złoża kruszywa naturalnego Studzianna BM, w związku z wydaniem w dniu 28 czerwca 2018 r. przez Marszałka Województwa Wielkopolskiego decyzji o zatwierdzeniu dokumentacji geologicznej. Ponadto na terenie tym wydana została koncesja na wydobycie kopaliny metodą odkrywkową, ustalająca teren górniczy Studzianna BM Pole 1, Pole 2, Pole 3 i Pole 4.

Ww. projekt zmiany Studium obejmuje obszar położony w obrębie Studzienna. Analizowany obszar zajmuje łączną powierzchnię około 16,6 ha.

Teren ten w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przeznaczony jest pod łąki. Intencją niniejszego opracowania nie jest zmiana podstawowego przeznaczenia terenu, a ujawnienie lokalizacji złoża oraz terenu górniczego, a co za tym idzie umożliwienie wydobycia kruszywa na podstawie wydanej koncesji.

Rysunek 1 - Lokalizacja obszaru objętego opracowaniem na tle mapy topograficznej

Źródło: geoportal, dane WMS (<https://www.geoportal.gov.pl/>), dostęp: 25.08.2020 r.

Celem sporządzenia prognozy jest określenie i ocena oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Skutki realizacji zmiany Studium będą weryfikowane na bieżąco podczas codziennej obserwacji realizacji inwestycji oraz procesów zachodzących w środowisku.

Na podstawie art. 53 i w związku z art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Burmistrz Borku Wielkopolskiego uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla przedmiotowej zmiany Studium z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Gostyniu.

Prognoza obejmuje m.in. następujące zagadnienia:

1. rozpoznanie i analizę środowiska przyrodniczego (charakterystyka komponentów środowiska, stan sanitarny, stopień odporności, powiązania funkcjonalne, ochrona przyrody);
2. potencjalne zagrożenia dla środowiska przyrodniczego;
3. prognozę zmian środowiska przyrodniczego, wynikających ze zmiany przeznaczenia terenów;
4. charakterystykę podstawowych ustaleń zmiany Studium;
5. propozycje rozwiązań minimalizujących skutki zmian i zagrożenia;
6. prognozę oddziaływania na środowisko przyrodnicze obecnego zainwestowania terenu;
7. streszczenie.

Projekt zmiany Studium wykazuje zgodność z dokumentami strategicznymi województwa, w szczególności Planem zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania. Wymienione dokumenty w swych założeniach kierują się zasadą zrównoważonego rozwoju, mając na uwadze realizację państwowych dokumentów strategicznych.

3) Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy poddano szczegółowej analizie i ocenie projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zarówno w części tekstowej jak i rysunkowej. Stosowano przy tym przede wszystkim metodę, polegającą na łączeniu w logiczną całość zebranych informacji o środowisku i mechanizmach jego funkcjonowania.

Analizując projekt zmiany Studium, korzystano z materiałów oraz informacji przekazanych przez Urząd Gminy oraz z geoportali krajowych, w tym geoportali branżowych oraz z przepisów dotyczących ochrony środowiska, obowiązujących zarówno na szczeblu krajowym, jak i międzynarodowym. W sporządzanej prognozie, wskazano potencjalne zagrożenia oraz przedstawiono rozwiązania minimalizujące negatywny wpływ realizacji ustaleń zmiany Studium na środowisko. Prognozę oddziaływania na środowisko przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan informacji o środowisku przyrodniczym oraz przewidywanym zainwestowaniu i zagospodarowaniu terenu.

2. Stan oraz funkcjonowanie środowiska przyrodniczego.

W rozdziale zawarto opis, analizę i ocenę istniejącego stanu środowiska na obszarach objętych zmianą Studium oraz istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanej zmiany Studium.

1) Położenie geograficzne

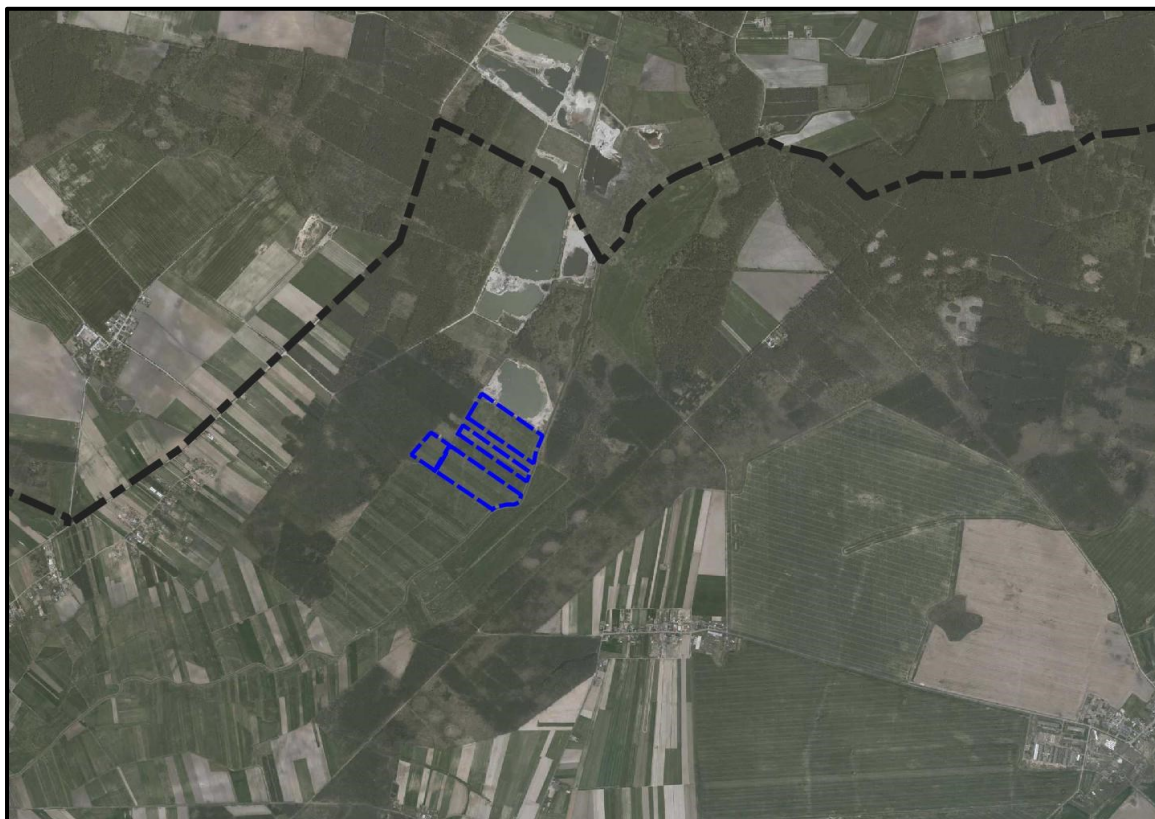
Gmina Borek Wielkopolski położona jest w południowej części Niziny Wielkopolskiej, w powiecie gostyńskim – 16 km na północ od Gostynia i 19 km na południowy - zachód od Jarocina. Graniczy z następującymi gminami:

- od północnego – zachodu z gminą Dolsk,
- od północnego – wschodu z gminą Jaraczewo,
- od południowego – wschodu z gminą Koźmin Wielkopolski,
- od południa z gminą Pogorzela,
- od południowego – zachodu z gminą Piaski.

Gmina Borek Wielkopolski zajmuje powierzchnię około 127,58 km², co stanowi około 15% powierzchni całkowitej powiatu gostyńskiego. Obszar gminy składa się z 22 sołectw: Bolesławów, Bruczków, Celestynów, Dąbrówka-Ustronie, Głoginin, Grodnica, Jawory, Jeżewo, Karolew, Koszkowo, Leonów, Maksymilianów, Siedmiorogów Drugi, Siedmiorogów Pierwszy, Skoków, Skokówko, Strumiany, Studzianna, Trzecianów, Wycisłowo, Zalesie, Zimnowoda, a także miejscowość Borek Wielkopolski.

Obszar objęty zmianą Studium położony jest poza obszarami zwartej zabudowy wsi Studzianna, w oddaleniu od miasta, w północnej części gminy. Znajdują się one w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu, pomiędzy lasem, a kanałem Obry.

Rysunek 2 - Lokalizacja obszaru objętego opracowaniem na tle ortofotomapy

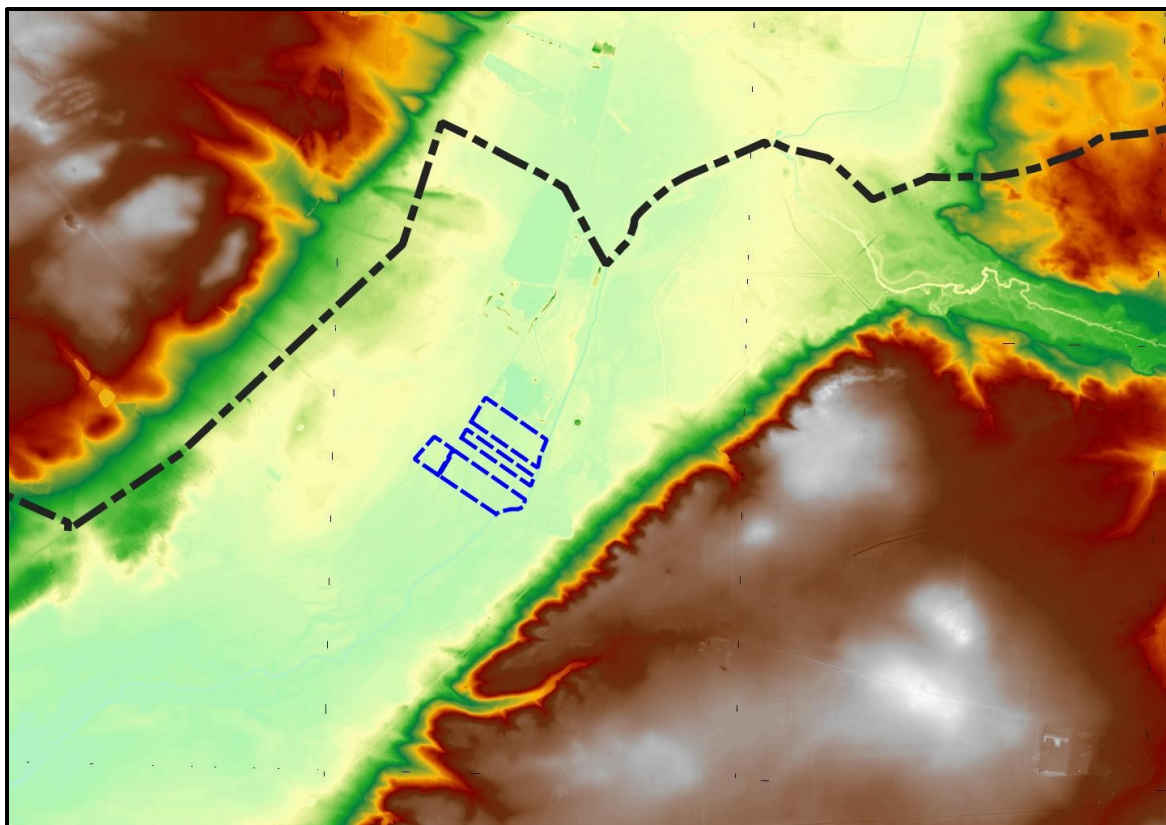
Źródło: geoportal, dane WMS (<https://www.geoportal.gov.pl/>), dostęp: 26.08.2020 r.

2) Ukształtowanie powierzchni ziemi (rzeźba terenu, geologia, surowce mineralne)

Rzeźba terenu w obszarze objęty zmianą Studium należy do jednorodnych. Teren opada łagodnie w kierunku kanału Obry i osiąga wysokość około 90 m n.p.m. Względne różnice wysokości w ukształtowaniu terenu są nieznaczne.

Rysunek 3 - Granica obszaru objętego opracowaniem na tle mapy hipsometrycznej

Źródło: geoportal, dane WMS (<https://www.geoportal.gov.pl/>), dostęp: 26.08.2020 r.

Zgodnie z podziałem na regiony fizyczno–geograficzne wg J. Kondrackiego teren zmiany Studium położony jest w prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego, podprowincji Ninin Środkowopolskich, makroregionie Niziny Południowowielkopolskiej, mezoregionie Wysoczyzny Kaliskiej. Z mapy geomorfologicznej niziny wielkopolsko-kujawskiej wynika, że obszar znajdują się w granicy terasy środkowej, wydmy¹.

Na obszarze objętym zmianą Studium w budowie geologicznej dominują piaski i mułki den dolinnych, o słabej wodoprzepuszczalności oraz Piaski i żwiry rzeczne tarasów zalewowych 1,0-3,0 m n.p. rzek, o bardzo dobrej wodoprzepuszczalności.

Na terenie projektu zmiany Studium występują złoża kruszywa naturalnego (piasek²) „Stuzianna BM”, a także teren i obszar górniczy z wydaną koncesją na wydobycie surowca.³

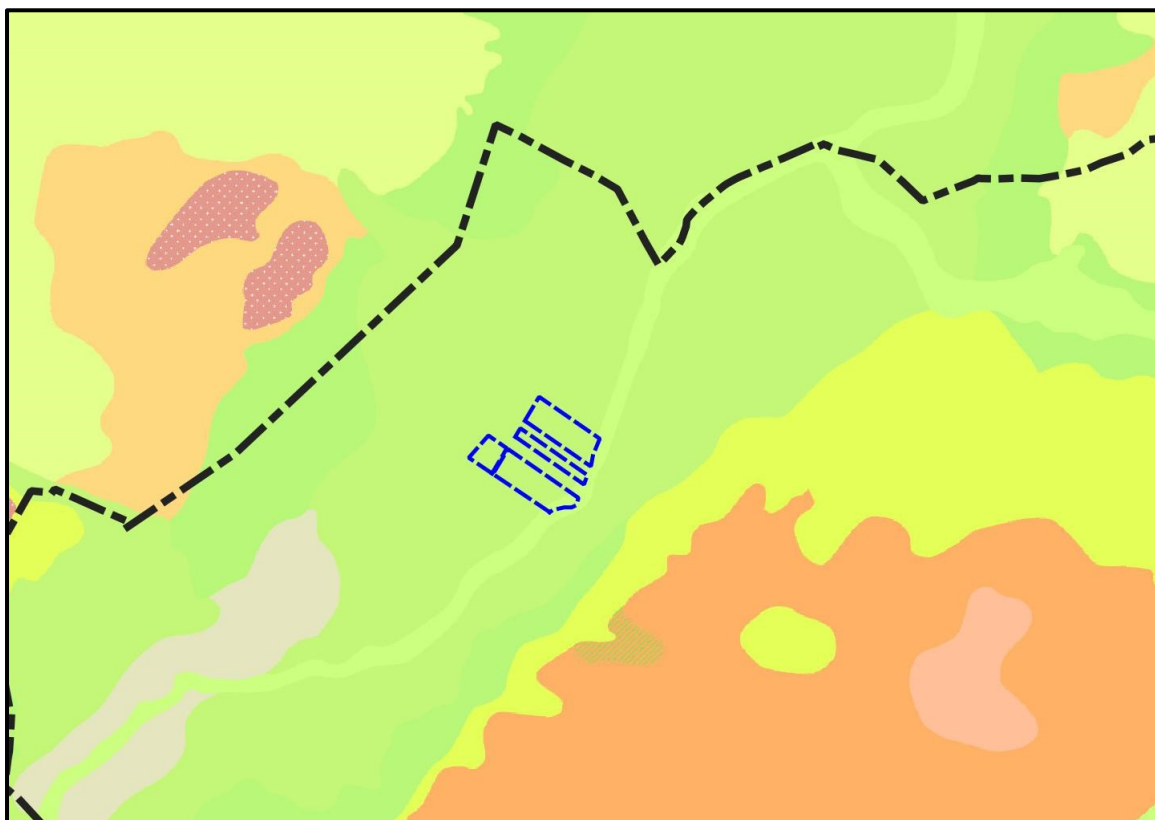
Ponadto, obszar objęty zmianą studium objęty jest koncesją nr 29/2001/Ł z dnia 08-05-2017 na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego oraz wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego ze złóż w obszarze „Śrem – Jarocin”, udzieloną przez Ministra Środowiska na rzecz PGNiG SA w Warszawie– ważną do dnia 08-05-2047.

¹ Mapa geomorfologiczna niziny wielkopolsko-kujawskiej, pod red. B. Krygowskiego

² Karta złoża, dostępna w Internecie: <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web/pages/index.jsf?conversationContext=2> [dostęp: 26.08.2020 r.]

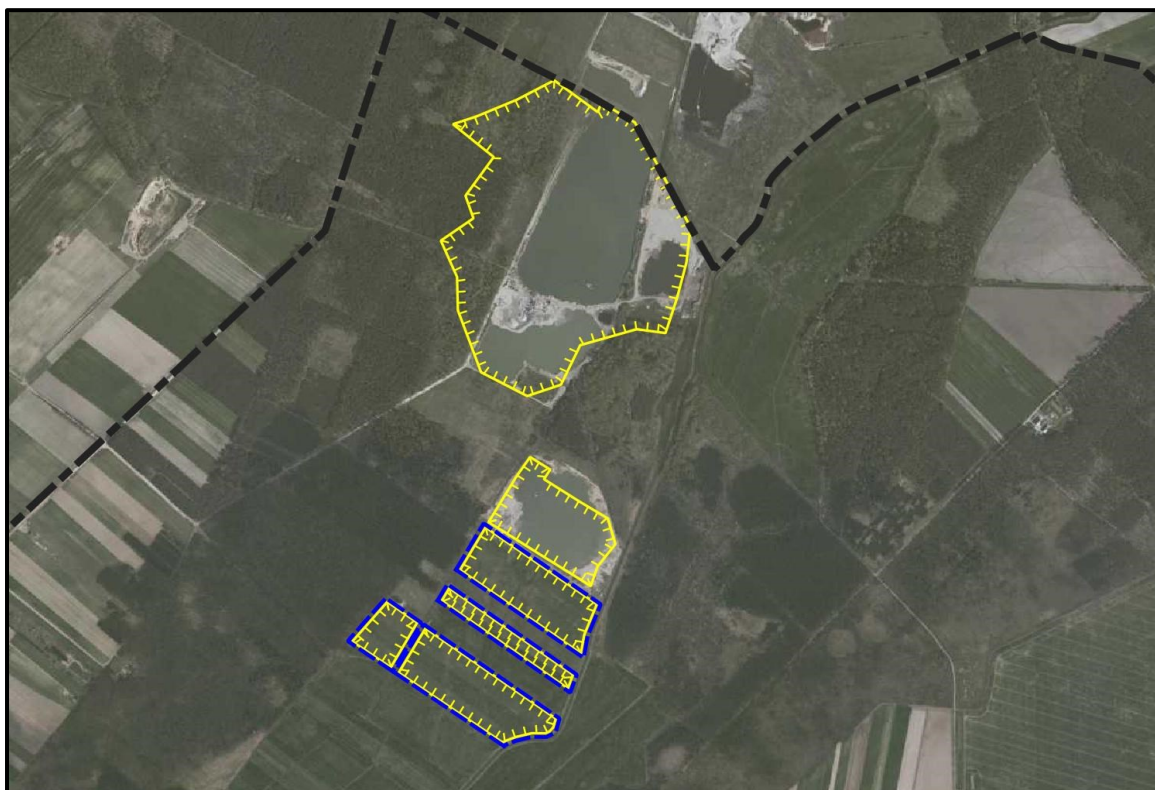
³ Państwowy Instytut Geologiczny, Centralna Baza Danych Geologicznych, dostępny w Internecie: <http://bazagis.pgi.gov.pl/website/cbdg/viewer.htm> [dostęp: 26.08.2020 r.]

Rysunek 4 - Granica obszaru objętego opracowaniem na tle szczegółowej mapy geologicznej

Źródło: geoportal, dane WMS (<https://www.geoportal.gov.pl/>), dostęp: 26.08.2020 r.

Rysunek 5 - Granica obszaru objętego opracowaniem na tle ortofotomapy z zasięgami złóż

Źródło: geoportal, dane WMS (<https://www.geoportal.gov.pl/>), dostęp: 26.08.2020 r.

3) Warunki glebowe

Niemal 75 % powierzchni gminy Borek Wielkopolski zajmują grunty orne i użytki zielone, w tym duży odsetek gleb o wysokich klasach bonitacyjnych (klasa II i III). Poziom lesistości w roku 2018 wynosił 14,6 %.⁴ Na terenie zmiany Studium dominują tereny łąkowe.

4) Charakterystyka stosunków wodnych

Wody powierzchniowe

Gmina Borek położona w całości w zlewni Kanału Obry i jest odwadniana za pośrednictwem kilku płynących na północ cieków wodnych: Pogony, Dąbrówki i Kanału Mosińskiego do Kani. Na terenie gminy znajduje się również 29 stawów i zbiorników wodnych o łącznej pojemności retencyjnej 265,5 tys. m³, zlokalizowanych głównie przy korytach rzek: Pogony, Serawy i Dąbrówki.

Tereny położone w bezpośrednim sąsiedztwie Kanału Obry objęte są strefami zagrożenia powodziowego o prawdopodobieństwie wystąpienia raz na 10, 100 i 500 lat. Problem ten nie dotyczy jednak obszaru objętego zmianą Studium, który mimo sąsiedztwa z kanałem Obry nie jest objęty żadną ze stref zagrożenia powodziowego.⁵

Obszar objęty projektem zmiany Studium położony jest, zgodnie z podziałem dokonany na Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej w oparciu o dyrektywę 2000/60/We Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna), w granicach jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych Kanał Mosiński do Kani (PL RW60000185639).

Kanał Mosiński w kategorii wód zaliczany jest do kanałów i zbiorników zaporowych. Stanowi on silnie zmienioną część wód (SZCW). Nie jest użytkowana na potrzeby poboru wody do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, ani też do celów rekreacyjnych czy kąpieliskowych. Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry⁶ dla JCWP celem środowiskowym jest uzyskanie dobrego stanu chemicznego oraz dobrego potencjału ekologicznego.

W ramach Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przeprowadzono ocenę wpływu na stan wód powierzchniowych rzecznych, wiążącą się z oceną ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych, która miała na celu zidentyfikowanie tych JCWP, które z powodu występowania istotnych oddziaływań antropogenicznych mogą nie osiągnąć ustalonych dla nich celów środowiskowych. Kanał Mosiński jest monitorowany, a ze względu na aktualny stan JCWP określony na poziomie złym, istnieje ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Zgodnie z badaniami jakości wód powierzchniowych, przedstawionymi w „Ocenie stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 na podstawie monitoringu - tabela” Kanał Mosiński do Kani posiada umiarkowany potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny oraz ogólny zły stan wód.

Przez obszar objęty zmianą Studium przepływają liczne rowy melioracyjne, a jego wschodnią granicę stanowi kanał Obry.

Wody podziemne

Teren objęty zmianą Studium położony jest w obrębie obszaru nr 70 jednolitych części wód podziemnych o kodzie europejskim - PLGW600070.

⁴ Dane GUS z dnia 26.08.2020 r.

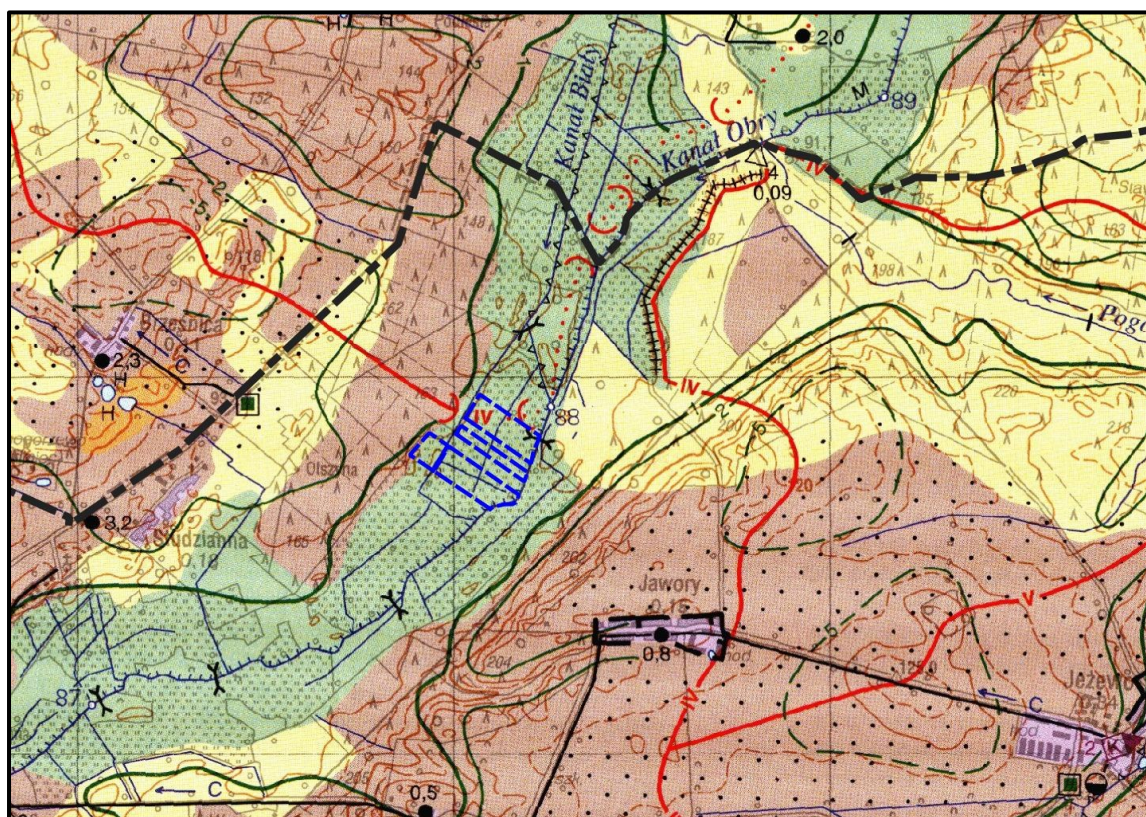
⁵ ISOK - Informatyczny System Osłony Kraju, dostępny w Internecie: <http://mapy.isok.gov.pl/imap/htm> [dostęp: 26.08.2020 r.]

⁶ Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 poz. 1967), str. 31, 87, 142, 384

Zgodnie z badaniami jakości wód podziemnych, przedstawionymi w „Ocenie jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w roku 2018 /wg PGI⁷”, JCWPd nr 70 posiada III klasę jakości wód. Ocena jakości wód została wykonana w oparciu o ustawę prawo wodne (Dz. U. 2020. poz. 310 ze zm.). Klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje pięć klas jakości wód podziemnych, w których klasa III oznacza wody zadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka. Badania prowadzone były w punkcie monitoringowym nr 1482 w miejscowości Studzianna, znajdującym się najbliżej obszaru opracowania.

W ramach Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry⁸ przeprowadzono ocenę wpływu na stan wód podziemnych. Podczas oceny ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych wzięto pod uwagę praktycznie wszystkie elementy mające znaczenie dla oceny stanu wód podziemnych, zarówno ilościowego, jak i chemicznego. Cele środowiskowe ustalone dla JCWPd nr 70 to dobry stan ilościowy oraz dobry stan chemiczny. JCWPd nr 70 jest monitorowana, a według przeprowadzonych badań, jej stan ilościowy określono jako dobry, tak samo jak stan chemiczny, a co za tym idzie nie istnieje ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Rysunek 6 - Granica obszaru objętego opracowaniem na tle mapy hydrograficznej

Źródło: geoportal, dane WMS (<https://www.geoportal.gov.pl/>), dostęp: 26.08.2020 r.

JCWPd nr 70 znajduje się w wykazie wód przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

⁷ Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w roku 2018 /wg badań PGI/, dostępny w Internecie: <http://poznan.wios.gov.pl> [dostęp: 26.08.2020]

⁸ Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 poz. 1967), str. 182, 186, 410

Na podstawie mapy hydrograficznej przedmiotowy teren zakwalifikowany jest do 1 klasy przepuszczalności, oznaczającej przepuszczalność łatwą (współczynnik filtracji większym niż $10^{-3} \text{m} \cdot \text{s}^{-1}$), która obejmuje: rumosze, skalne, piargi, żwiry i pospółki.

Analizowany teren położony jest w zasięgu hydroizobaty, określającej głębokość do zwierciadła wód podziemnych od powierzchni terenu na mniej niż 1 m. Na przedmiotowym terenie nie występują ujęcia wód podziemnych. Ponadto obszar położony jest poza obszarami Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

5) Powietrze atmosferyczne

W celu rozpoznania stopnia zanieczyszczenia powietrza w Polsce, prowadzone są kontrole stężeń substancji zanieczyszczających w formie pomiarów emisji oraz badań monitoringowych immisji. Monitoring jakości powietrza, dla strefy wielkopolskiej, prowadzony jest przez Regionalny Monitoring Środowiska w Poznaniu. Przedmiotowy obszar został do niej zakwalifikowany na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r. poz. 914), na podstawie którego cały powiat gostyński należy analizować jako część tej właśnie strefy.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w rocznej ocenie jakości powietrza w województwie Wielkopolskim za rok 2019⁹, zaprezentował wyniki oceny jakości powietrza atmosferycznego pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia oraz dla ochrony roślin. Wynikiem tej oceny jest zaliczenie strefy wielkopolskiej do jednej z klas:

1. w klasyfikacji podstawowej:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe.

2. w klasyfikacji dodatkowej (klasyfikacja wprowadzona na potrzeby raportowania do Komisji Europejskiej):

- do klasy A1 – jeżeli brak przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM_{2,5} dla fazy II – tj. $\leq 20 \mu\text{g}/\text{m}^3$;
- do klasy C1 – jeżeli odnotowano przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM_{2,5} dla fazy II – tj. $> 20 \mu\text{g}/\text{m}^3$;
- do klasy D1 – jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego;
- do klasy D2 – jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Roczna ocena jakości powietrza na rok 2019 w województwie wielkopolskim dla strefy wielkopolskiej według kryteriów odniesionych do ochrony zdrowia wykazała brak przekroczeń dopuszczalnego poziomu substancji w powietrzu dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, benzenu, tlenku węgla, ozonu, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu oraz pyłu zawieszonego PM_{2,5}, zatem całą strefę zaklasyfikowano do klasy A.

Najwyższa wartość stężenia substancji w powietrzu dotyczy substancji pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu. Ocena jakości powietrza wykazała przekroczenie dopuszczalnych stężeń ww. substancji, klasyfikując tym samym strefę wielkopolską w klasie C.

⁹ Roczne oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim, Ocena na rok 2019, dostępny w Internecie: <http://powietrze.gios.gov.pl/pjp/publications/card/14065> [dostęp: 26.08.2020 r.]

Tabela 1 - Wyniki oceny jakości powietrza w roku 2019 pod kątem ochrony zdrowia ludzi

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5}
1	Aglomeracja Poznańska	PL3001	A	A	A	A	A ¹	C	A	A	A	A	C	A ²
2	miasto Kalisz	PL3002	A	A	A	A	A ¹	A	A	A	A	A	A	A ²
3	strefa wielkopolska	PL3003	A	A	A	A	A ¹	C	A	A	A	A	C	A ²

¹⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2

²⁾ Dla pyłu PM_{2,5} – poziom dopuszczalny II faza, strefa aglomeracja poznańska i strefa miasto Kalisz uzyskała klasę A1, natomiast strefa wielkopolska uzyskała klasę C1

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2019, str. 75

Ocena jakości powietrza w strefie wielkopolskiej pod kątem ochrony roślin nie wykazała przekroczeń w zanieczyszczeniu powietrza dwutlenkiem azotu i dwutlenkiem siarki, a co za tym idzie strefa została zaliczona do klasy A. Wykazała natomiast przekroczenia w zanieczyszczeniu powietrza ozonem, w związku z czym strefę wielkopolską zaliczono do klasy C.

Tabela 2 - Wyniki oceny jakości powietrza w roku 2019 pod kątem ochrony roślin

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	SO ₂	NO _x	O ₃ ¹
1	strefa wielkopolska	PL3003	A	A	C

¹⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego strefa wielkopolska uzyskała klasę D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2019, str. 84

Wynikiem rocznej oceny jakości powietrza jest wyodrębnienie stref, wymagających podjęcia działań naprawczych, zmierzających do poprawy jakości powietrza (strefy klasy C). Fakt ten nakłada na zarząd województwa obowiązek przygotowania oraz uchwalenia programów ochrony powietrza (POP). Sejmik Województwa Wielkopolskiego Uchwałą Nr XXI/391/20 z dnia 13 lipca 2020 r. przyjął „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej”.

Największe zanieczyszczenie atmosfery, związane jest z rozproszonymi, małymi źródłami punktowymi – z różnych urządzeń technologicznych i wentylacyjnych, małych zakładów, lokalnych kotłowni komunalnych, palenisk domowych oraz niezorganizowanych - składowisk odpadów, oczyszczalni ścieków, przeładunków i transportem materiałów sypkich lub substancji lotnych.

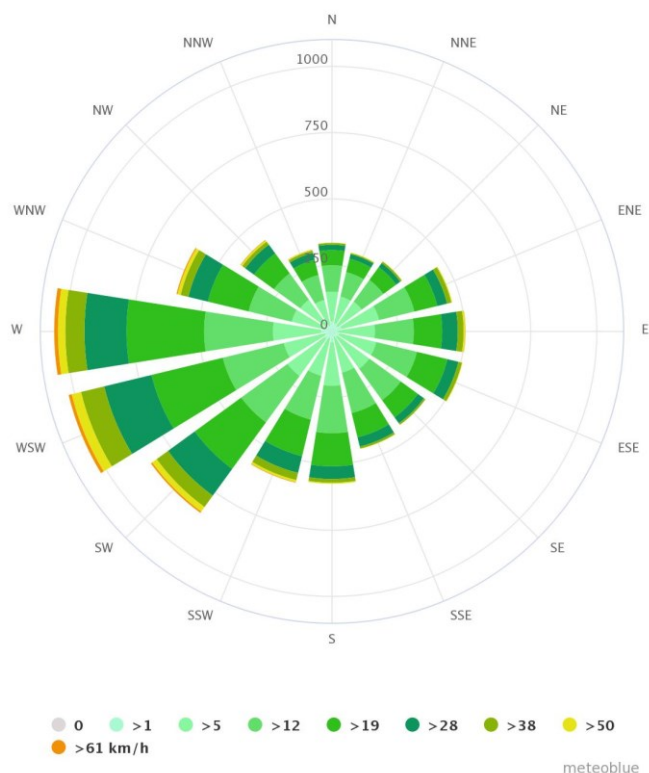
Według Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania, Polskiej Akademii Nauk dominującym kierunkiem wiatrów w gminie Borek Wielkopolski jest kierunek zachodni.

Zgodnie z Raportem o Stanie Środowiska w Wielkopolsce¹⁰: „dotrzymanie wymaganych prawem norm jest wyrazem troski o środowisko i podstawą jego ochrony przed oddziaływaniem negatywnych czynników, stanowi także element ochrony zdrowia ludzi. Początkowo obserwowano znaczący wpływ na jakość powietrza sektora energetyki i przemysłu, a znacznie mniejszy sektora transportu i bytowo-komunalnego. W wyniku stosowania rozwiązań techniczno-technologicznych i prawnych wpływ sektora przemysłu znacznie się zmniejszył. Jednakże mimo znacznej redukcji emisji w tym obszarze, standardy jakości powietrza nadal nie są dotrzymane. Wyniki ocen rocznych wskazują, że za nieodpowiednią jakość powietrza w Polsce odpowiada w pierwszej kolejności

¹⁰ Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Stan środowiska w Wielkopolsce raport 2017, Jakość powietrza, str. 2, dostępny w Internecie: <http://poznan.wios.gov.pl/monitoring-srodowiska/publikacje/stan-srodowiska-w-wielkopolsce-raport-2017/>.pdf [dostęp: 26.08.2020 r.]

zjawisko tzw. niskiej emisji, pochodzącej z sektora bytowo-komunalnego oraz z transportu.” Zgodnie z powyższym, dla analizowanych obszarów, głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest spalanie paliw stałych – węgla i drewna m.in. w paleniskach domowych, wynik emisji energetycznych i przemysłowych. Co za tym idzie przekroczenie dopuszczalnych stężeń odznacza się wyraźną zmiennością sezonową – przekroczenia dotyczą głównie sezonu zimnego (grzewczego).

Rysunek 7 - Róża wiatrów dla gminy Borek Wielkopolski

Źródło: Klimat dla gminy Borek Wielkopolski, (<https://www.meteoblue.com/pl/pogoda/prognoza/modelclimate>), dostęp: 26.08.2020 r.

Obszary objęte zmianą Studium obejmują tereny łąk znajdujące się poza zasięgiem uzbrojenia inżynierskiego oraz z brakiem bezpośredniego dostępu do drogi. Problem zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego nie będzie ich dotyczył.

6) Warunki akustyczne

Zgodnie z Raportem o Stanie Środowiska w Wielkopolsce¹¹, zanieczyszczenie hałasem staje się jednym z głównych problemów ochrony środowiska, zwłaszcza w pobliżu dużych aglomeracji miejskich, a co za tym idzie ochrona przed hałasem jest zadaniem nabierającym coraz większego znaczenia. Obowiązujące standardy akustyczne określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. 2014 r., poz. 112). Art. 113.1 ustawy Prawo ochrony środowiska, doprecyzowuje, że ochronie akustycznej podlegają tereny faktycznie zagospodarowane.

¹¹ Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Stan środowiska w Wielkopolsce raport 2017, Jakość powietrza, str. 2, dostępny w Internecie: <http://pozn.n.wios.gov.pl/monitoring-srodowiska/publikacje/stan-srodowiska-w-wielkopolsce-raport-2017/>.pdf [dostęp: 26.08.2020 r.]

Tereny objęte projektem zmiany Studium znajdują się poza zasięgiem dróg publicznych zatem problem przekroczonych norm hałasu akustycznego nie będzie ich dotyczyć.

7) Klimat lokalny

Klimat Gminy Borek Wielkopolski jest charakterystyczny dla zachodniej części Polski – przejściowy, kształtowany przez masy powietrza polarno-morskiego, z rzadziej pojawiającym się powietrzem polarno-kontynentalnym. Należy do środkowej dzielnicy rolniczo - klimatycznej – VII – zgodnie z podziałem R. Gumińskiego, gdzie odnotowano ok. 550 mm opadów rocznie. Średnia temperatura roczna wynosi ok. 6,9 - 10 °C, liczba dni mroźnych waha się od 30-50, a pokrywa śnieżna zalega do 50-80 dni, natomiast okres wegetacyjny trwa od 210-220 dni. Obszar ten charakteryzuje się słabymi i bardzo słabymi wiatrami, długim latem i łagodną, krótką zimą.

Zgodnie ze „Strategicznym planem adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) największy wpływ na warunki klimatyczne mają zjawiska ekstremalne, których obecne nasilenie się zauważalnie zmienia dynamikę cech klimatu w Polsce. We wszystkich porach roku obserwowany jest wzrost temperatury powietrza, z czego zdecydowanie większy jest on w okresie zimowym niż letnim. Za czym idzie zmniejszenie się liczby dni mroźnych w roku.

Dla regionu, w którym znajduje się obszar objęty zmianą Studium zaobserwowano wzrost liczby dni z opadami. Mimo częstszego pojawiania się długotrwałego wiatru o większej prędkości, omawiany obszar nie należy do regionów o zwiększonym ryzyku występowania maksymalnych prędkości wiatru. Wzrost średniej temperatury powietrza będzie miał pozytywne skutki m.in. w postaci wydłużenia okresu wegetacyjnego, skrócenia okresu grzewczego oraz wydłużeniu sezonu turystycznego.

Dominujące są jednak przewidywane negatywne konsekwencje zmian klimatu. Ze zmianami klimatycznymi wiążą się niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych. Wprawdzie roczne sumy opadów nie ulegają zasadniczym zmianom jednak ich charakter staje się bardziej losowy i nierównomierny, czego skutkiem są dłuższe okresy bezopadowe, przerywane gwałtownymi i nawałnymi opadami. Poziom wód gruntowych będzie się obniżał, co negatywnie wpłynie na różnorodność biologiczną i formy ochrony przyrody w szczególności na zbiorniki wodne i tereny podmokłe. Zmiany będzie można zaobserwować również w porze zimowej, gdzie skróci się okres zalegania pokrywy śnieżnej i jej grubość, oraz nasili się proces ewaporacji, co wpłynie na spadek zasobów wodnych kraju.

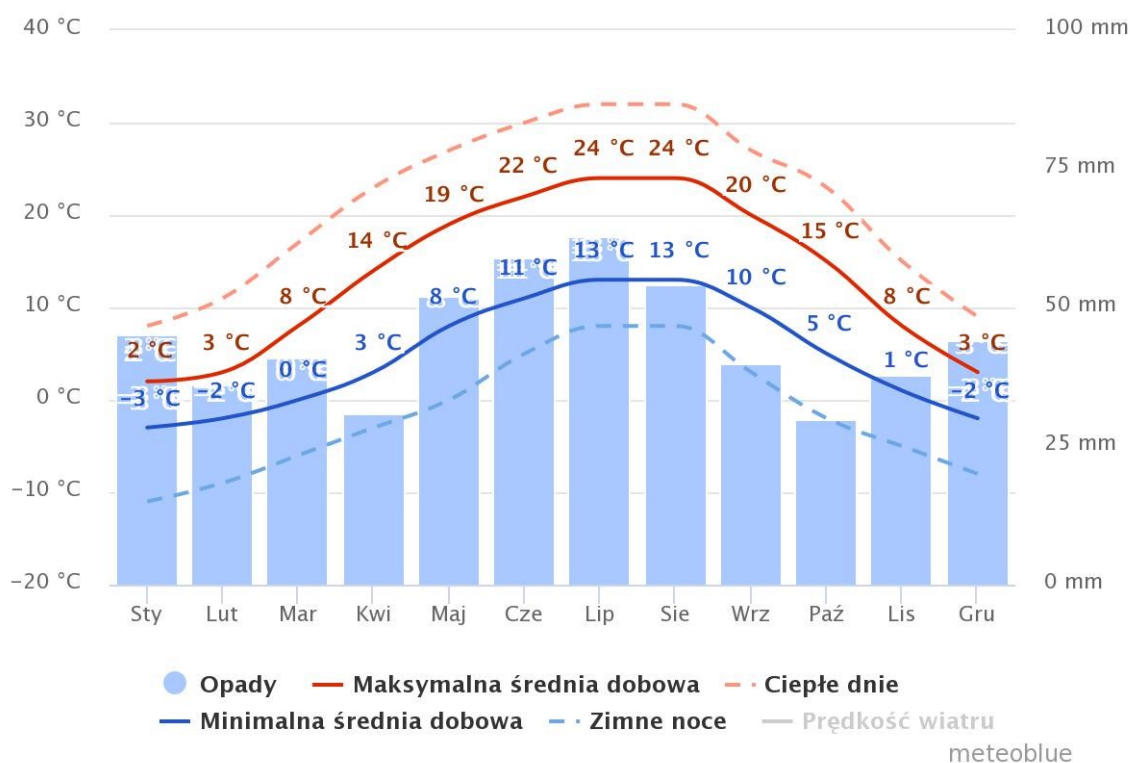
Jednocześnie efektem zmian klimatu będzie zwiększanie częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i katastrof, które będą miały istotny wpływ na obszary wrażliwe i gospodarkę kraju. Podstawowe znaczenie będą miały ulewne deszcze niosące ryzyko powodzi i podtopień lub osuwisk – głównie na obszarach górskich i wyżynnych ale także na zboczach dolin rzecznych i na klifach wzdłuż brzegu morskiego. Coraz częściej będzie można zaobserwować silne wiatry a nawet towarzyszące im incydentalnie trąby powietrzne i wyładowania atmosferyczne, które mogą znacząco wpłynąć m.in. na budownictwo oraz infrastrukturę energetyczną i transportową.¹²

Przywołany dokument opisuje szereg kierunków działań, mających na celu zwiększenie adaptacji poszczególnych sektorów do zmian klimatycznych. Dla omawianego obszaru najbardziej istotnym wydaje się konieczność ochrony podmokłych terenów łąkowych.

¹² „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) – www.ms.gov.pl

Rysunek 8 - Średnie temperatury i opady w gminie Borek Wielkopolski

Źródło: Klimat dla gminy Borek Wielkopolski, (<https://www.meteoblue.com/pl/pogoda/prognoza/modelclimate>), dostęp: 26.08.2020 r.

8) Szata roślinna i świat zwierzęcy

Zgodnie z „Regionalizacją geobotaniczną Polski” opracowaną przez J. M. Matuszkiewicza¹³ obszar zmiany Studium położony jest w Podprowincji Środkowoeuropejskiej Właściwej, Dziale Brandenbursko-Wielkopolskim (B), Krainie Południowowielkopolsko-Łużyckiej (B.4), Podkrajnie Południowowielkopolskiej (B.4b) Okręgu Wysoczyzny Kaliskiej (B.4b.8), w Podokręgu Rawicko-Koźmińskim (B.4b.8.a), a potencjalną roślinność naturalną stanowi Grąd środkowoeuropejski, odmiana śląsko-wielkopolska, forma niżowa, seria uboga (Galio-Carpinetum).¹⁴

Obszar objęty zmianą Studium położony jest poza obszarami zwartej zabudowy wsi, w oddaleniu od miasta, w północnej części gminy. Znajdują się one w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu, pomiędzy lasem, a kanałem Obry. Analizowany obszar obejmuje głównie podmokłych łąk.

W obszarze zamiany Studium nie zaobserwowano zwierząt, roślin ani grzybów objętych ochroną gatunkową określoną na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183), rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408). Na terenie nie zaobserwowano także występujących rzadko gatunków oraz tych zagrożonych wyginięciem oraz gatunków roślin i zwierząt ważnych dla wspólnoty, które wymagają ścisłej ochrony określonej na podstawie załącznika IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. L 206 z 22.7.1992).

¹³ Regionalizacja geobotaniczna Polski, J. M. Matuszkiewicz, Polska Akademia Nauk, IGiPZ PAN, Warszawa, 2008

¹⁴ Potencjalna roślinność naturalna Polski, J. M. Matuszkiewicz, Polska Akademia Nauk, IGiPZ PAN, Warszawa, 2008

9) Przyrodnicze obszary chronione

Obszary objęte zmianą Studium położone są w granicy obszaru chronionego krajobrazu „Krzywińsko-Osieckiego wraz z zadrzewieniami gen. Dezyderego Chłapowskiego i kompleksem leśnym Osieczna-Góra” utworzonego na podstawie rozporządzenia nr 82/92 Wojewody Leszczyńskiego z dnia 1 sierpnia 1992 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa leszczyńskiego (Dz. Urz. Woj. Leszczyńskiego z 1992 r. Nr 11, poz. 131). Rozporządzenie to utraciło moc na podstawie art. 11 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2001 r. Nr 3, poz. 21). Po zmianie ustawy o ochronie przyrody (ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 55 ze zm.) na podstawie art. 153, obszar chronionego krajobrazu wciąż funkcjonuje jako forma ochrony przyrody, natomiast zakazy wymienione w § 3 ww. rozporządzenia utraciły moc obowiązującą.

10) Zabytki oraz inne kulturowe obszary chronione

Na terenie objętym opracowaniem nie występują zewidencjonowane obiekty zabytkowe podlegające ochronie konserwatorskiej.

3. Charakterystyka ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Borek Wilkp.

W rozdziale zawarto opis, analizę i ocenę:

- celów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanej zmiany Studium oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu,
- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektu zmiany Studium.

Ponadto przedstawiono analizę ustaleń zmiany Studium oraz zagrożenia możliwe do zaistnienia na etapie funkcjonowania ustaleń.

1) Ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym

Tereny objęte projektem zmiany Studium położone są poza obszarami zwartej zabudowy wsi, w oddaleniu od miasta, w północnej części gminy. Znajdują się one w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu, pomiędzy lasem, a kanałem Obry. Obejmują tereny łąk znajdujące się poza zasięgiem uzbrojenia inżynierskiego oraz z brakiem bezpośredniego dostępu do drogi. Na terenie obowiązuje koncesja na wydobycie kopaliny ze złoża kruszywa naturalnego „Studzianna BM” metodą odkrywkową.

Z planistycznego punktu widzenia, przedmiotowe obszary nie posiadają ograniczeń w zagospodarowaniu przestrzennym, ponieważ projekt Studium nie zakłada zmiany głównego kierunku zagospodarowania jakim jest zachowanie terenów łąk, a ujawnia jedynie lokalizację złoża kruszywa naturalnego oraz terenu górniczego wraz z obowiązującą koncesją na wydobycie. W granicach zmiany Studium nie jest dopuszczona zabudowa kubaturowa.

2) Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Omawiany teren znajdują się w granicach administracyjnych obrębu ewidencyjnego Studzianna. Obejmuje on tereny łąk położone pomiędzy kanałem Obry a terenami leśnymi. Obszary objęte zmianą Studium położone są w granicy obszaru chronionego krajobrazu „Krzywińsko-Osieckiego wraz z zadrzewieniami gen. Dezyderego Chłapowskiego i kompleksem leśnym Osieczna-Góra”.

Omawiany projekt stanowi uzupełnienie dokumentu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego o aktualne zasięgi złóż surowców naturalnych w gminie. Na terenach zmiany Studium obowiązuje koncesja na wydobycie kopaliny ze złóż kruszywa naturalnego „Studzianna BM” (decyzja DSR-I.7422.44.2019), wydana przez Marszałek Województwa Wielkopolskiego. Dokument ten jest obowiązującą decyzją administracyjną, zatem w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu wydobycie może i tak nastąpić.

3) Istniejące problemy ochrony środowiska

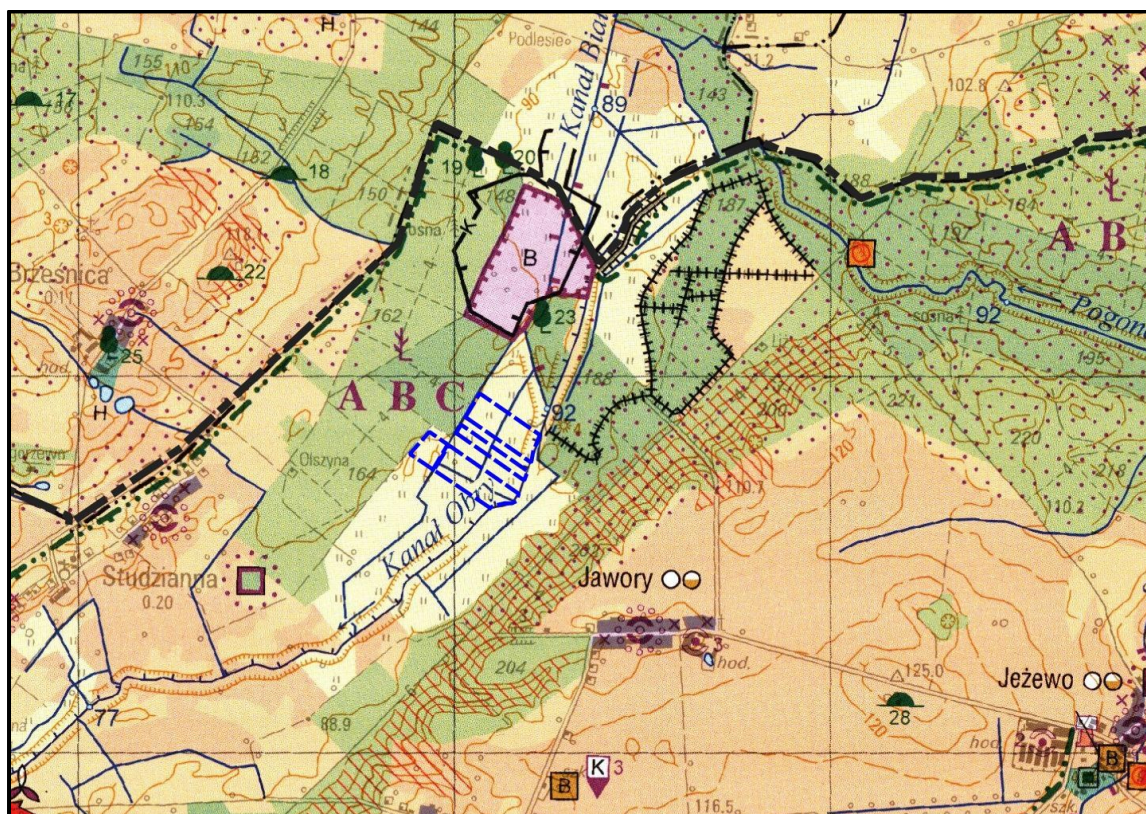
Obecnie najbardziej istotnym problemem w skali globalnej są zachodzące zmiany klimatyczne na Ziemi. Przyczyn tego stanu rzeczy jest obciążenie środowiska działalnością człowieka: emisja CO² do atmosfery, zawłaszczanie terenów zielonych na rzecz urbanizacji bądź rolnictwa, ogromne ilości produkowanych odpadów (w tym nieprzemysłane technologie opakowań produktów trudne do utylizacji), niedostateczne działania lub ich brak w zakresie retencjonowania wód, itd. Wszystkie one wynikają z postępu cywilizacyjnego, który opiera się na paliwach kopalnych. Z tego punktu widzenia każda inwestycja ma negatywny wpływ na środowisko.

Dziedzina planowania przestrzennego niesie za sobą wiele możliwości poprawy tej sytuacji. Głównie należy przeciwdziałać „rozlewaniu” się zabudowy poza jednostki

osadnicze, zarówno dlatego, że wyposażenie w infrastrukturę jest łatwiejsze i tańsze, ale też nie ingeruje się w powierzchnie dotąd biologicznie czynne. Analizowana zmiana Studium nie wprowadza możliwości lokalizacji zabudowy kubaturowej na terenach łąk, a jedynie ujawnia lokalizację złoża i terenu górniczego. Wydobywanie kruszywa może spowodować zmiany w naturalnym ukształtowaniu terenu, jednak przyjęty rolniczy kierunek rekultywacji zakłada przywrócenie terenów łąkowych do pierwotnego stanu po zakończeniu wydobywania kopaliny. Możliwe jest zagospodarowanie wykopów pokopalnianych jako zbiorniki wodne jak to miało miejsce w przypadku złóż „Studzianna” i „Studzianna JS”, położonych w pobliżu obszaru opracowania.

W obszarze zmiany Studium nie dopuszcza się zabudowy kubaturowej, a zatem nie ma zagrożenia wzrostu emisji zanieczyszczeń do powietrza. Ponadto obszar znajduje się w oddaleniu do dróg publicznych zatem nie będą go dotyczyły przekroczenia standardów akustycznych. Brak zabudowy związany jest również z utrzymaniem powierzchni przepuszczalnych. Zwiększona emisja hałasu może towarzyszyć eksploatacji złoża.

Rysunek 9 - Granica obszaru objętego opracowaniem na tle mapy sozologicznej

Źródło: geoportal, dane WMS (<https://www.geoportal.gov.pl/>), dostęp: 26.08.2020 r.

4) Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz sposoby ich uwzględniania w projekcie zmiany Studium

Celem ochrony środowiska jako całości jest zachowanie równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w rozwoju społeczno-gospodarczym. Głównym elementem pozwalającym zachować równowagę jest przestrzeganie standardów jakości środowiska określonych w prawie ochrony środowiska i innych przepisach odrębnych.

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym zostały przeniesione do krajowych przepisów i na podstawie również tych

przepisów są realizowane. Odpowiednie odniesienia są obecne w ustawodawstwie krajowym. Zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2019 r. poz. 1295). Dokumentem obowiązującym jest przyjęta uchwałą nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. „Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (M.P. z 2019 r. poz. 794). Z punktu widzenia niniejszego projektu zmiany Studium i jego zakresu należy wziąć pod uwagę najistotniejszy element jakim jest ochrona powietrza i wód. Wzięto pod uwagę m.in. Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 przyjęty 3 września 2015 r. oraz Cele zrównoważonego rozwoju ustanowione na konferencji w Nowym Jorku w 2015 r., co przekłada się na Europejską Strategię Zrównoważonego Rozwoju oraz priorytety w skali Unii Europejskiej i cele 7. Wspólnotowego programu działań w zakresie środowiska naturalnego. Do najważniejszych wyzwań należy zaliczyć działania na rzecz zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju czy ochronę różnorodności biologicznej. Za równie ważne uznaje się ochronę powietrza przed zanieczyszczeniem (w tym eliminację niskich źródeł emisji, zmianę technologii i paliw na niskoemisyjne oraz rozwój gminnych systemów ciepłowniczych), ochronę zasobów naturalnych, racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi i leśnymi.

Odpowiednie odniesienia znajdujemy m.in. w zapisach „Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2020”¹⁵ oraz w „Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2019-2025 wraz z planem inwestycyjnym”¹⁶.

W „Programie Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2020” wymieniono cele i kierunki ochrony środowiska w podziale na cele i kierunki interwencji w poszczególnych obszarach ochrony: powietrza, zasobów wodnych, gospodarki odpadami, ochrony przyrody, hałasu, zagospodarowania terenów przemysłowych, promieniowania elektromagnetycznego, zapobieganiu poważnym awariom, zasobów naturalnych, gleb użytkowanych rolniczo. Natomiast w „Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2019-2025 wraz z planem inwestycyjnym” w gospodarce odpadami komunalnymi (w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji) za główne cele uznano m.in. zmniejszenie ilości odpadów, zwiększenie odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska, gospodarowanie odpadami w województwie w oparciu o regionalne zakłady zagospodarowania odpadów, zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych oraz wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów komunalnych.

„Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” zatwierdzony na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 18 października 2016 r. przez Prezesa Rady Ministrów określa cele środowiskowe dla JCWP. Celem środowiskowym dla JCWP rzecznych w zakresie stanu chemicznego jest dobry stan chemiczny. Wskaźniki stanu dobrego przyjęto zgodnie z rozporządzeniem klasyfikacyjnym. Celem środowiskowym dla JCWP rzecznych w zakresie elementów hydromorfologicznych jest dobry stan tych elementów (II klasa). Ponadto, dla osiągnięcia celów środowiskowych istotne jest umożliwienie swobodnej migracji organizmów wodnych przez zachowanie lub przywrócenie ciągłości ekologicznej cieków. Plan udraźniania korytarzy rzecznych powinien skupiać się na gatunkach kluczowych, wodach priorytetowych i etapach udrożnień.¹⁷

¹⁵ Program Ochrony Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2020

¹⁶ Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2019-2025 wraz z planem inwestycyjnym

¹⁷ „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, str. 369

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy nie jest aktem prawnym a jedynie zbiorem wytycznych dotyczących sposobu prowadzenia polityki przestrzennej w gminie. Zatem Studium nie może swoimi zapisami ingerować w przepisy ustanowione na szczeblu krajowym czy międzynarodowym. Przestrzeganie przepisów odrębnych z zakresu prawa budowlanego, infrastruktury technicznej, ochrony przed hałasem czy gospodarki wodno-ściekowej jest konieczne i zdefiniowane prawnie dla całego terytorium Polski. Wyżej wymienione cele ochrony środowiska ustalone na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym projekt zmiany Studium realizuje poprzez wprowadzenie zakazu realizacji zabudowy kubaturowe dla całego obszaru objętego opracowaniem.

5) Projektowana zmiana użytkowania terenu

Zmiana Studium dla terenów działek ewidencyjnych o nr 433/5, 434/5, 442/3, 442/5, 442/6 i 442/7 polega na ujawnieniu w Studium udokumentowanego złoża kopaliny w związku z wydaniem w dniu 28 czerwca 2018 r. przez Marszałka Województwa Wielkopolskiego decyzji o zatwierdzeniu dokumentacji geologicznej złoża kruszywa naturalnego Studzianna BM w kategorii C1. W konsekwencji wydana została koncesja na wydobycie kopaliny (piasek¹⁸) ustanawiająca teren i obszar górniczy Studzianna BM Pole 1, Pole 2, Pole 3 i Pole 4.

6) Analiza ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Dla terenów objętych zmianą Studium ustala się możliwość lokalizacji:

- łąk,
- złoża kruszywa naturalnego Studzianna BM w kategorii C1,
- terenu górniczego „Studzianna BM” wraz z koncesją na eksploatację złoża kruszywa naturalnego metodą odkrywkową.

Przeznaczenie terenów nie ulega zmianie, w stosunku do obowiązującego Studium. Wszystkie tereny objęte zmianą wyłączone są spod zabudowy kubaturowej. Dopuszcza się lokalizację infrastruktury technicznej. Dopuszcza się również wydobycie kopaliny ze złoża kruszywa naturalnego „Studzianna BM” zgodnie z wydaną koncesją oraz zgodnie z przepisami odrębnymi.

7) Zagrożenia na etapie funkcjonowania ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Zainwestowanie terenów w obszarze zmiany Studium pozostanie bez zmian w stosunku do stanu obecnego, zatem nie wpłynie ono na zmniejszenie się powierzchni przepuszczalnych. Niekorzystne oddziaływanie może być związane eksploatacją złoża kruszywa naturalnego, które wpłynie na naturalne ukształtowanie terenu oraz zmianę stosunków wodnych, do czasu zrehabilitowania obszaru ponownie w kierunku rolniczym. Możliwe jest zagospodarowanie wykopów pokopalnianych jako zbiorniki wodne jak to miało miejsce w przypadku złóż „Studzianna” i „Studzianna JS”, położonych w pobliżu obszaru opracowania. Zanieczyszczenie hałasem nie będzie być odczuwalne, ze względu na oddalenie obszaru zmiany Studium od dróg publicznych. Zwiększona emisja hałasu może towarzyszyć eksploatacji złoża.

Zagrożenia nadzwyczajne dotyczyć mogą niespodziewanych zjawisk przyrodniczych (tj. powódzie, huragany, ulewne deszcze itp.) lub awarii wynikających z zawodności sprzętu lub zaniedbań ludzi.

¹⁸ Karta złoża, dostępna w Internecie: <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web/pages/index.jsf?conversationContext=2> [dostęp: 26.08.2020 r.]

4. Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

W rozdziale zawarto opis, analizę i ocenę przewidywanych znaczących oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, w tym wszystkie jego elementy.

Ponadto przedstawiono:

- zalecenia oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji zamiany Studium,
- metody analizy skutków realizacji postanowień zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- informację o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- informację o braku rozwiązań alternatywnych.

1) Powierzchnia ziemi, gleby i zasoby naturalne

W rejonie projektowanej zmiany studium występują złoża surowców kruszywa naturalnego. Projekt zmiany Studium umożliwi wydobywanie kopaliny metodą odkrywkową, zgodnie z wydaną przez Marszałka Województwa Wielkopolskiego koncesją na wydobywanie. W wyniku utworzenia kopalni odkrywkowej nastąpi usunięcie powierzchni glebowej. Większa część gleb zostanie wykorzystana do rekultywacji terenu przy likwidacji zakładu górniczego. Na obszarze eksploatacji złoża wykonane zostaną wcięcia, które spowodują obniżenie terenu w stosunku do istniejącego poziomu. Głębokość wcięcia zależy od miąższości warstwy przeznaczonej do eksploatacji. W ramach rekultywacji terenów poeksploatacyjnych przewidziany jest rolniczy kierunek zagospodarowania terenu. Możliwe jest zagospodarowanie wykopów pokopalnianych jako zbiorniki wodne. W obszarze zmiany Studium nie przewiduje się lokalizacji zabudowy kubaturowej.

Tereny objęte zmianą Studium położone są poza gruntami rolnymi objętymi ochroną na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. 2017 poz. 1161 ze zm.) oraz nie są zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.

2) Warunki hydrologiczne i ochrona wód

W obszarze zmiany Studium nie jest możliwe zlokalizowanie zabudowy kubaturowej zatem ustalenia Studium nie powinny się przełożyć na zwiększenie zapotrzebowania na wodę, a co za tym idzie nie powinny bezpośrednio wpływać na zwiększenie poboru wód podziemnych z poziomów użytkowych.

Przy eksploatacji kopaliny metodą odkrywkową nie da się uniknąć zmiany stosunków wodnych w sąsiedztwie terenu kopalni. *Terren kopalni odkrywkowej musi być odwadniany, przez co dochodzi do zmiany stosunków wodnych w górotworze i na powierzchni, także na bardzo dużym obszarze. Obniżenie zwierciadła wód podziemnych w rejonie odkrywki powoduje powstanie wokół niej leja depresji. Na rozwój leja wpływają różne czynniki, zaczynając od wielkości odkrywki i głębokości odwadniania, poprzez budowę geologiczną złoża i jego otoczenia oraz panujące w nim warunki hydrogeologiczne, po lokalne warunki meteorologiczne (struktura opadów), sieć hydrograficzną /rzeczną (układ wszystkich cieków wodnych na danym terenie, wynikający głównie z jego ukształtowania) i istniejące ujęcia wód podziemnych.*

Rozwój leja depresji wpływa na środowisko przyrodnicze na różne sposoby. Zmniejsza uwilgotnienie gleb, użytków zielonych takich jak pastwiska i łąki oraz gruntów ornych, co przekłada się bezpośrednio na spadek plonów. Wpływa też na zasoby wodne lasów, szczególnie siedlisk wilgotnych i bagiennych. Następuje zmniejszenie lub utrata przepływu w ciekach powierzchniowych, z powodu zmniejszającego się dopływu wód powierzchniowych i podziemnych, albo ucieczki wody z nieuszczelnionych koryt rzek.

Ponadto jednocześnie możemy też obserwować zmniejszanie się zasobów wód podziemnych w poziomach wodonośnych będących pod wpływem odwadniania oraz obniżanie poziomu wód gruntowych, powodujące między innymi brak wody w płytkich studniach gospodarskich. Zwierciadło wody w głębszych studniach spada pod wpływem zmian tzw. ciśnienia piezometrycznego (występującego, gdy zwierciadło wód podziemnych jest ograniczone od góry warstwą nieprzepuszczalną i po przewierceniu się do warstwy wodonośnej poziom wody w otworze wiertniczym podnosi się pod ciśnieniem).

Wydobycie i towarzyszące mu powstanie leja depresji wpływa też na stan wody i zawarte w niej związki chemiczne. Przyczyną mogą być wtórne zmiany geochemiczne zachodzące w strefie aeracji, czyli napowietrzenia, powyżej zwierciadła wód podziemnych. Może to być także efekt uruchomienia drenażu wód zasolonych z dużych głębokości lub z rejonu wysadów solnych. Ponadto wody pompowane z wyrobiska mogą zawierać znaczne ilości zanieczyszczeń mineralnych lub węglowych.¹⁹

Najbardziej prawdopodobnym scenariuszem, zagospodarowania terenów pokopalnianych jest utworzenie zbiorników wodnych, jak to miało miejsce w przypadku położonych w pobliżu złóż „Studzianna” i „Studzianna JS”.

3) Różnorodność biologiczna, flora i fauna

W przypadku eksploatacji złoża metodą odkrywkową mogą nastąpić znaczące zmiany w różnorodności biologicznej, faunie i florze obszaru. Planowane zmiany użytkowania terenów polegać będą na likwidacji większości zbiorowisk użytków rolnych. Teren kopalni odkrywkowej czasowo (w pierwszym etapie eksploatacji) pozbawiony będzie wartości przyrodniczych. Poziom różnorodności biologicznej ulegnie spadkowi. Zmiany jakie nastąpią w toku tworzenia i funkcjonowania kopalni można ocenić jako niekorzystne. Po zakończeniu eksploatacji złoża nastąpi rekultywacja terenu. Dla powstałego wyrobiska, możliwe jest zagospodarowanie do jako zbiornika wodnego i nadanie funkcji przyrodniczej. Powstanie zbiornika wodnego należy ocenić pozytywnie. Zmiany w świecie przyrody oznaczać będą pojawienie się ekosystemu wodnego, a co za tym idzie pojawienie się gatunków roślin i zwierząt typowych dla środowiska wód stojących. Zbiornik może stać się ostoją dla ptactwa wodnego.

Jak zaznaczono w pkt. 8 rozdziału 2 w przedmiotowych obszarach nie zaobserwowano zwierząt, roślin ani grzybów objętych ochroną gatunkową. W przypadku natrafienia, w trakcie realizacji zamiany Studium, na gatunki objęte ochroną należy zastosować się do zakazów oraz sposobów ochrony określonych w przepisach odrębnych a w szczególności do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183), rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408).

4) Krajobraz

Ustawa o ochronie przyrody definiuje walory krajobrazowe jako wartości ekologiczne, estetyczne lub kulturowe obszaru oraz związane z nim rzeźbę terenu, twory i składniki przyrody, ukształtowane przez siły przyrody lub działalność człowieka. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami definiuje natomiast pojęcie krajobrazu kulturowego, czyli przestrzeni historycznie ukształtowanej w wyniku działalności człowieka, zawierającej wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze. Obie te definicje wskazują na istniejącą zależność pomiędzy naturalnymi walorami środowiska oraz działalnością człowieka i jego wkładem w kreowanie krajobrazu.

Planowana inwestycja należy do grupy przedsięwzięć, których na etapie eksploatacji złoża mogą wpłynąć na wygląd krajobrazu. Na obszarach zmiany Studium,

¹⁹ Artykuł: „Czy kopalnie odkrywkowe pozbawiają nas wody?”, dostępny w Internecie: <https://oweglu.pl/czy-kopalnie-odkrywkowe-pozbawiaja-nas-wody/> [dostęp: 24.11.2020 r.]

obowiązuje rolniczy kierunek zagospodarowania terenu (łąki) – brak zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, w stosunku do obowiązującego Studium. Przy czym w związku z lokalizacją udokumentowanego złoża kruszywa naturalnego została wydana koncesja na wydobycie złoża kruszywa naturalnego „Stuzianna BM” położonego w granicach obszaru. Może nastąpić tymczasowa zmiana terenów rolniczych na tereny górnicze, przy czym jako kierunek rekultywacji w koncesji wyznaczono kierunek rolny, zatem docelowo nie przewiduje się zmian w kierunku zagospodarowania terenu, a co za tym idzie nie przewiduje się znaczących zmian w krajobrazie. Możliwe jest zagospodarowanie terenów poeksploatacyjnych jako zbiorniki wodne.

Założenia projektu zmiany Studium są zgodne z podstawowym celem Europejskiej Konwencji Krajobrazowej²⁰, którym jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu. Konwencja traktuje krajobraz jako ważny element życia ludzi zamieszkujących wszędzie: w miastach i na wsiach, na obszarach zdegradowanych, pospolitych, jak również na obszarach odznaczających się wyjątkowym pięknem - dlatego swoim zasięgiem obejmuje całe terytorium Polski. W przypadku przedmiotowego planu ochrona i planowanie krajobrazu polega głównie na zakazie lokalizacji zabudowy na terenach rolnych.

5) System powiązań i przyrodnicze obszary chronione

Dla wszystkich obszarów zmiany Studium należy zapewnić ochronę zasobów środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego zgodnie z przepisami odrębnymi.

Obszary objęte zmianą Studium położone są w granicy obszaru chronionego krajobrazu „Krzwińsko-Osieckiego wraz z zadrzewieniami gen. Dezyderego Chłapowskiego i kompleksem leśnym Osieczna-Góra” utworzonego na podstawie rozporządzenia nr 82/92 Wojewody Leszczyńskiego z dnia 1 sierpnia 1992 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa leszczyńskiego (Dz. Urz. Woj. Leszczyńskiego z 1992 r. Nr 11, poz. 131). Rozporządzenie to utraciło moc na podstawie art. 11 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2001 r. Nr 3, poz. 21). Po zmianie ustawy o ochronie przyrody (ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 55 ze zm.) na podstawie art. 153, obszar chronionego krajobrazu wciąż funkcjonuje jako forma ochrony przyrody, natomiast zakazy wymienione w § 3 ww. rozporządzenia utraciły moc obowiązującą. W związku z powyższym eksploatacja złoża kruszywa naturalnego „Stuzianna BM” położonego w granicach obszaru chronionego krajobrazu nie narusza przepisów ww. rozporządzenia.

6) Warunki życia i zdrowie ludzi

Projektowane przeznaczenie terenów nie powinno wpłynąć negatywnie na zdrowie oraz warunki życia ludzi.

7) Jakość powietrza

W szczególnych przypadkach działalność kopalni odkrywkowej może powodować emisje zanieczyszczeń pyłowych. Emisje te mają charakter niezorganizowany i powstawać mogą bezpośrednio w toku prac odkrywkowych oraz przybrać formę wtórnego pylenia z powierzchni pozbawionych szaty roślinnej. Emisja w głównej mierze jest uzależniona od czynników atmosferycznych, tj. długotrwałej suszy i silnych wiatrów. Oddziaływania te będą występować sporadycznie i będą miały charakter miejscowy, dzięki czemu nie powinny powodować zagrożenia dla sąsiednich terenów. Zasięg emisji uzależniony jest od kierunku i prędkości wiatru.

8) Klimat lokalny

Nie przewiduje się znaczących zmian klimatu lokalnego, przy spełnieniu wszystkich wymogów przepisów prawa w zakresie realizacji i użytkowania inwestycji.

²⁰ Europejska Konwencja Krajobrazowa, sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r

9) Zabytki i dobra materialne

Na terenie objętym opracowaniem nie występują zewidencjonowane obiekty zabytkowe podlegające ochronie konserwatorskiej.

10) Ochrona przed hałasem

Analizowana zmiana Studium obejmuje tereny o zakazie lokalizacji zabudowy kubaturowej, czyli takie, które nie podlegają ochronie akustycznej na podstawie obowiązujących przepisów prawa. Ponadto przedmiotowe tereny położone są w oddaleniu od zwartej zabudowy wiejskiej oraz od dróg publicznych, zatem nie będzie ich dotyczył problem przekroczonych standardów akustycznych. Zwiększona emisja hałasu może towarzyszyć eksploatacji złoża.

11) Promieniowanie elektromagnetyczne i strefy ograniczonego inwestowania

W rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z dnia 14 listopada 2003 r.) określono dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku, zróżnicowane dla:

- terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową,
- miejsc dostępnych dla ludności.

Analizowana zmiana Studium nie dopuszcza zabudowy kubaturowej, zatem problem przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektroenergetycznych nie będzie dotyczył przedmiotowego obszaru.

12) Przewidywane skutki oddziaływania zmiany Studium na całokształt środowiska przyrodniczego

Przewidywane skutki oddziaływania analizowanej zmiany Studium na całokształt środowiska oraz jego prawidłowe funkcjonowanie, w tym na obszary chronione, są zróżnicowane co do charakteru, czasu oddziaływania, odwracalności i ich zasięgu przestrzennego.

Tabela 3 - Oddziaływanie przewidywanego zagospodarowanie terenu.

Analizowany komponent	Przewidywane skutki oddziaływania
Zanieczyszczenie powierzchni ziemi	Planowane funkcje niosą za sobą ryzyko zanieczyszczenia powierzchni ziemi, w przypadku realizacji wydobywania metodą odkrywkową. Przewiduję się, że będzie to oddziaływanie czasowe do czasu rekultywacji analizowanego obszaru.
Naturalna rzeźba terenu	Wpływ krótkoterminowy przy eksploatacji złoża - później rekultywacja terenu w kierunku rolniczym. Możliwe zagospodarowanie wykopów jako zbiorniki wodne.
Zagrożenie erozją	Na omawianym terenie nie wystąpi zagrożenie erozją.
Gleby wysokiej jakości	Na terenie nie występują gleby wysokiej jakości.
Zasoby naturalne (rozumiane jako złoża udokumentowane)	Na obszarze zmiany Studium występują udokumentowane złoża kruszywa naturalnego oraz teren górniczy z koncesją na wydobywanie kopalin metodą odkrywkową. Możliwe przekształcenie terenu, na czas eksploatacji złoża, jednak docelowo przewidziany jest rolniczy kierunek rekultywacji terenu. Możliwe zagospodarowanie wykopów jako zbiorniki wodne.
Jakość wód powierzchniowych	Wydobywanie kopaliny metodą odkrywkową może mieć stały na jakość wód powierzchniowych.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY BOREK WIELKOPOLSKI 2020/2021

Jakość wód podziemnych	Wydobycie kopaliny metodą odkrywkową może mieć stały na jakość wód podziemnych.
Stosunki wodne	Wydobycie kopaliny metodą odkrywkową może mieć stały wpływ na zmianę stosunków wodnych obszaru.
Walory krajobrazu, harmonia	Wpływ czasowy, na etap wydobywania kopaliny. Po zakończeniu eksploatacji przewiduje się rekultywację terenu.
Walory estetyczne	Wpływ czasowy, na etap wydobywania kopaliny. Po zakończeniu eksploatacji przewiduje się rekultywację terenu.
Obszary chronione	Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na obszary chronione.
Fragmentacja siedlisk	Na obszarze zmiany Studium nie stwierdzono siedlisk chronionych gatunków roślin i zwierząt. Nie przewiduje się więc oddziaływania na te komponenty.
Różnorodność biologiczna	Wpływ czasowy, na etap wydobywania kopaliny. Po zakończeniu eksploatacji przewiduje się rekultywację terenu, tym samym przywrócenie różnorodności biologicznej obszaru.
Funkcjonowanie korytarzy ekologicznych	Na obszarze zmiany Studium nie występują korytarze ekologiczne.
Jakość życia mieszkańców	Brak wpływu. Dopiero wydobycie złóż może stymulować dalszy rozwój gospodarczy gminy poprzez pobudzenie przemysłu budowlanego opartego o wykorzystanie kopaliny, w tym przypadku przewiduje się pozytywny wpływ na jakość życia mieszkańców gminy.
Rozwój gospodarczy gminy	Przedmiotowa zmiana Studium nie wpływa na potrzeby i możliwości rozwoju gminy Borek Wlkp. Dopiero w przypadku podjęcia działań związanych z wydobywaniem kopaliny powstaną nowe miejsca pracy, co bezpośrednio przełoży się na rozwój gospodarczy gminy.
Zdrowie ludzi	Brak wpływu. Planowane funkcje nie należą do uciążliwych, ponadto pozostają w oddaleniu od terenów zabudowanych.
Powietrze atmosferyczne i klimat lokalny	Wpływ czasowy na powietrze atmosferyczne, na etap wydobywania kopaliny. Po zakończeniu eksploatacji przewiduje się rekultywację terenu, a co za tym idzie zlikwidowanie źródła zanieczyszczeń.
Zabytki	Na obszarze zmiany Studium nie występują obiekty ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków.
Klimat akustyczny	Planowane funkcje nie będą generowały zanieczyszczenia hałasem. Zwiększona emisja hałasu może towarzyszyć eksploatacji złoża.
Promieniowanie elektromagnetyczne	Brak wpływu. Brak możliwości lokalizacji zabudowy.
Produkcja odpadów	Brak wpływu. Brak możliwości lokalizacji zabudowy.
Redukcja ilości odpadów	Brak wpływu. Brak możliwości lokalizacji zabudowy.
Wielkość powierzchni terenu biologicznie czynnego	Brak wpływu. Powierzchnia czynna biologicznie nie ulegnie zmianie.

Z powyższej analizy wynika możliwe negatywne oddziaływanie projektowanego zainwestowania związane głównie z etapem realizacji inwestycji - zanieczyszczenie powierzchni ziemi, realizacja wykopów w celu wydobywania kopaliny.

13) Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

W związku z realizacją ustaleń zmiany Studium prognozuje się brak oddziaływania transgranicznego na środowisko przyrodnicze. Brak tu transgranicznych połączeń ekologicznych.

14) Zalecenia oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Rozwiązania minimalizujące negatywne oddziaływanie na środowisko powinny zmierzać do racjonalnego wykorzystania terenu. Celem minimalizacji niekorzystnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze zaleca się:

- wprowadzenie obowiązku odpowiedniego nasycania terenu zielenią;
- zagospodarowanie mas ziemnych pochodzących z wykopów;
- sprecyzowanie zasad obsługi infrastrukturą techniczną.

15) Alternatywne rozwiązania

Prognoza nie zawiera propozycji rozwiązań alternatywnych. Analizowana zmiana dotyczy jedynie aktualizacji zasięgów złóż kruszywa naturalnego w gminie oraz ujawnienia istnienia koncesji na wydobywanie kopaliny.

16) Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu

Skutki realizacji projektowanych inwestycji na środowisko są monitorowane i określone w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska realizowanego na terenie województwa przez GIOŚ. Badania monitoringowe przeprowadza się w sposób cykliczny, stosując ujednoczone metody zbierania, gromadzenia i przetwarzania danych. GIOŚ prowadzi monitoring jakości powietrza, wód powierzchniowych, wód podziemnych, hałasu, pól elektromagnetycznych, gospodarki odpadami, gleb.

Niektóre działania kontrolne będą prowadzone przez gminę w ramach kompetencji, jakie władze gminne posiadają. Takie działania będą dotyczyły sposobu zagospodarowywania odpadów, lokalizowania nielegalnych składowisk śmieci, sposobu odprowadzania ścieków bytowych i komunalnych, wycinki drzew i krzewów. Są to działania prowadzone na bieżąco w ramach zadań powierzonych samorządom gminnym, a sposób ich realizacji określony jest w przepisach prawa oraz w dokumentach strategicznych gminy.

Zgodnie z art 55. ust. 5 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt dokumentu jest obowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko. Monitoring ten zaleca się wykonywać raz na 4 lata w oparciu o dostępne dane o środowisku. W ramach monitoringu należy uwzględnić stopień zrealizowania nowych sieci infrastruktury technicznej, jeśli ich budowa była konieczna.

5. Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, podsumowanie i wnioski.

Celem przedmiotowej zmiany Studium jest aktualizacja danych dotyczących występujących w gminie złóż kopalin, a w szczególności ujawnienie lokalizacji złoża kruszywa naturalnego Studzianna BM, w związku z wydaniem w dniu 28 czerwca 2018 r. przez Marszałka Województwa Wielkopolskiego decyzji o zatwierdzeniu dokumentacji geologicznej. Ponadto na terenie tym wydana została koncesja na wydobycie kopaliny metodą odkrywkową, ustalająca teren górniczy Studzianna BM Pole 1, Pole 2, Pole 3 i Pole 4. Obszary objęte zmianą Studium obejmują tereny łąk znajdujące się poza zasięgiem uzbrojenia inżynierskiego oraz z brakiem bezpośredniego dostępu do drogi.

Wprowadzone zapisy dotyczące ochrony wszystkich składników środowiska są wystarczające w świetle obowiązujących przepisów. Można przypuszczać, że przy respektowaniu ustalonych zasad zagospodarowania poszczególnych terenów, niekorzystne zmiany w środowisku przyrodniczym mogą zostać zminimalizowane.

6. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Opracowana prognoza oddziaływania na środowisko przyrodnicze dotyczy ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Borek Wlkp., sporządzonej na podstawie uchwały Nr XIV/118/2019 Rady Miejskiej w Borku Wlkp. z dnia 26 listopada 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Borek Wlkp.

Obowiązek sporządzania prognozy wynika bezpośrednio z art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283 ze zm.).

Prognozę podzielono na 7 rozdziałów.

Rozdział I stanowi wstęp do niniejszego dokumentu oraz analizę dokumentów prawnych, na podstawie których jest on sporządzany. Ponadto opisano w nim cel i zakres zmiany Studium oraz metody użyte przy sporządzaniu niniejszej prognozy.

W rozdziale II przeanalizowane zostały kolejno poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, takie jak: położenie geograficzne i rzeźba terenu, warunki geologiczne – gruntowe, stosunki wodne, warunki glebowe, szata roślinna i świat zwierzęcy, klimat lokalny oraz obszary chronione. W celu dokonania ich oceny oparto się na szeregu dokumentów wykonanych na potrzeby gminy oraz na podstawie przepisów prawa.

W rozdziale III zawarto charakterystykę ustaleń zmiany Studium w tym celu ochrony środowiska w niej uwzględnione oraz potencjalne zagrożenia na etapie funkcjonowania ustaleń Studium.

W rozdziale IV opisano potencjalne oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska w tym obszary chronione. Analiza ww. składników wykazała brak przeciwwskazań do lokalizacji inwestycji planowanych do realizacji ww. projekcie zmiany Studium. Podczas prognozowania oddziaływania na środowisko przyrodnicze ustaleń zmiany Studium przeanalizowano położenie i użytkowanie terenu, którego dotyczy opracowywany projekt, projektowane przeznaczenie terenu i ustalenia zmiany Studium.

W rozdziale V dokonano oceny rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych.

Rozdział VI zawarto streszczenie w języku niespecjalistycznym, natomiast rozdział VII wykaz materiałów źródłowych użytych przy sporządzaniu powyższego dokumentu.

7. Materiały źródłowe oraz podstawowe przepisy prawne.

Podczas sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Borek Wlkp. korzystano z informacji zawartych w następujących materiałach źródłowych:

- mapy topograficzne, mapy zasadnicze, mapy ewidencyjne, mapy glebowo – rolnicze;
- Uchwała Nr XIV/118/2019 Rady Miejskiej w Borku Wlkp. z dnia 26 listopada 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Borek Wlkp.
- Państwowy Instytut Geologiczny, Centralna Baza Danych Geologicznych, dostępny w Internecie: <http://bazagis.pgi.gov.pl/website/cbdg/viewer.htm>
- Polska – Rejony Fizycznogeograficzne wg Jerzego Kondrackiego;
- Mapa geomorfologiczna niziny wielkopolsko-kujawskiej, pod. redakcją B. Krygowskiego;
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 poz. 1967);
- Ramowa Dyrektywa Wodna - Dyrektywa 2000/60/We Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U.UE L z dnia 22 grudnia 2000 r.);
- Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2020;
- Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2019-2025 wraz z planem inwestycyjnym;
- „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”;
- Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 na podstawie monitoringu – tabela;
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Stan środowiska w Wielkopolsce raport 2017;
- Państwowy Instytut Geologiczny, Badania jakości wód podziemnych prowadzone w sieci krajowej w ramach monitoringu operacyjnego w 2017 r.;
- Roczne oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim, Ocena na rok 2019;
- Regionalizacja geobotaniczna Polskie, J. M. Matuszkiewicz, Polska Akademia Nauk, IGiPZ PAN, Warszawa, 2008;
- Potencjalna roślinność naturalna Polski, J. M. Matuszkiewicz, Polska Akademia Nauk, IGiPZ PAN, Warszawa, 2008;
- Europejska Konwencja Krajobrazowa, sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r.;
- Bank Danych Lokalnych, GUS, dostępny w Internecie: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/tablica>;
- literatura specjalistyczna.

Ponadto sporządzając prognozę oparto się na następujących aktach prawa:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r., poz. 283 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 poz. 293 ze zm.);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2020, poz. 282 ze zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020, poz. 55 ze zm.),

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2020, poz. 1064);
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. prawo budowlane (Dz. U. 2019, poz. 1186 ze zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2017, poz. 1161 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020, poz. 1219);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. prawo wodne (Dz. U. z 2020, poz. 310 ze zm.);
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (Dz. U. z 2019 r., poz. 1437 ze zm.);
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r., poz. 2010 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014, poz. 112);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r., w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 grudnia 2016 r., w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r., w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich sytuowanie (Dz. U. z 2019 r., poz. 1065);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. z 2003 r., poz. 401).

Dla potrzeb sporządzenia „Prognozy....” przeprowadzona została bezpośrednia wizja terenu.

Poznań, 1 września 2020 r.

**OŚWIADCZENIE AUTORA KIERUJĄCEGO ZESPOŁEM AUTORÓW WYKONUJĄCYCH
OPRACOWANIE PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
miasta i gminy Borek Wlkp.**

Niniejszym, na podstawie art. 51 ust. 2 pkt f ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2020 poz. 283 ze zm.) oświadczam, że spełniam wymagania określone w art. 74a ust. 2 pkt 2 tej ustawy.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Z poważaniem,
mgr inż. Sonia Myszak

Sonia Myszak

Urbanika Agata Marciniak
ul. Matejki 12 a, 62-041 Puszczykowo
NIP: 777-186-93-43

tel. 606 782 255 | fax 61 81 33 028 | e-mail: biuro@urbanika.pl | www.urbanika.pl